СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

Чорна І.О., Лігоненко О.В., Зубаха А.Б., Шумейко І.А., Стороженко О.В.
Дігтярь І.І.. Горб Л.І., Ярошенко Р.А.
Українська медична стоматологічна академія, кафедра загальної хірургії

Аннотація. Величезне значення має випуск кваліфікованих лікарів, які забезпечать вчасну і професійну допомогу населенню. Об'єктивний структурований клінічний іспит (ОСКІ) був створений для підвищення достовірності оцінки результативності у додипломній та в післядипломній клінічній освіті. Підготовка студентів до практичної частини на кафедрі загальної хірургії має своє особливості

Ключові слова об'єктивний структурований клінічний іспит, загальна хірургія

Abstract. MODERN APPROACHES TO TEACHING GENERAL SURGERY

Chorna IO, Ligonenko OV, Zubakha AB, Shumeiko IA, Storozhenko OV
Digtyar II .. Gorb LI, Yaroshenko RA
Ukrainian Medical Stomatological Academy, Department of General Surgery

The release of qualified physicians is of great importance. They will provide timely and professional medical help to the population. The Objective Structured Clinical Examination (OSCI) was created to increase the reliability of performance evaluation in undergraduate and postgraduate clinical education. Preparing students for the practical part of the department of general surgery has its own peculiarities

Keywords objective structured clinical exam, general surgery

Вступ.

Підписання документу про асоціацію України з ЄС означає запровадження ряду важливих змін, які розпочинаються в Україні, в тому числі в системі охорони здоров’я. Міністерством охорони здоров’я у серпні 2014 запропоновано Національну стратегію реформування системи охорони здоров’я в Україні на період 2015–2020 роки.[1,2] Нажаль, Україна демонструє одні з найгірших показників охорони здоров'я в Європейському регіоні. У 2012 році очікувана середня тривалість життя в Україні склала 66,1 років для чоловіків і 76 років для жінок (європейський показник 72,5 і 80 відповідно). Смертність працездатного населення формує чверть загального показника (у чоловіків це одна третина всіх смертей, трьохчотирьох

кратною вищою ймовірністю смерті, аніж у жінок всіх вікових груп 41 16-60 років). У 2013 році серцево-судинні захворювання були основною причиною смерті у 66,5% випадків, 13,9% - новоутворення, третє місце (6%) – травми та отруєння, далі йдуть хвороби травної системи (4%). [3] Тому питання надання правильної медичної допомоги стоять на одному з перших місць сучасної освіти

Основна частина

Величезне значення має випуск кваліфікованих лікарів, які забезпечать вчасну і професійну допомогу населенню. Розвиток медичної освіти є важливим для реформування медичної сфери: від якості освіти лікаря залежить якість медичних послуг для пацієнтів у майбутньому. На процес становлення майбутнього лікаря впливає багато чинників, одним з яких є теоретична та практична підготовка, а також контроль засвоєння цих знань.

У розвинених країнах світу для перевірки знань студентів, які навчаються у медичних закладах вищої освіти, держава проводить іспит. Україна також має для студентів-медиків такий екзамен: КРОК-1, що здають на 3 курсі, та КРОК-2 - на випускному курсі. Цей екзамен проводить та адмініструє Центр тестування при Міністерстві охорони здоров'я України. З 2019 року буде запроваджено комплексну атестацію знань студента - єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ). [4]

Єдиний державний кваліфікаційний іспит - нова комплексна атестація профільних знань студентів-медиків. Вперше такий екзамен українські студенти складали у 2018 році. [6]

ЄДКІ як сучасний інструмент оцінювання перевіряє рівень знань студентів, що сприятиме випуску з закладів вищої освіти кваліфікованих лікарів. Одним з етапів ЄДКІ є ОСП(К)І: Об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит (ОСП(К)І). Цей компонент перевіряє не лише практичні навички студента, здобуті під час навчання (уміння проводити медичні маніпуляції та спілкуватися з пацієнтами), а й психологічну готовність майбутнього лікаря допомагати людям, застосовуючи отримані теоретичні знання. Іспит відбувається у форматі квесту, під час якого буде необхідно пройти кілька точок - станцій, де моделюватимуться різноманітні ситуації. Студенти послідовно переходитимуть від станції до станції,

виконуючи маніпуляції та взаємодіючи з реальними або стандартизованими пацієнтами. Такий іспит буде проводитися безпосередньо закладами вищої освіти.

Сьогодні такий різновид оцінювання знань, як ОСКІ, використовують у Великій Британії, США та Канаді. Він був створений для підвищення достовірності оцінки результативності у додипломній та в післядипломній медичній (фармацевтичній) освіт. ОСКІ вже широко застосовується в медичних університетах України та вперше впроваджений для провізорів-інтернів на кафедрі фармації ІФНМУ. [5]

Теоретична та практична підготовка до цього іспиту має величезне значення, причому не тільки як підготовка до іспиту, а як підготовка до формування майбутнього лікаря.

Теоретичну підготовку, яка надається на перших курсах теоретичними кафедрами - важко переоцінити. Саме ці структури медичних університетів формують теоретичну базу, без якої неможливо формування лікаря-фахівця . Знання нормальної анатомії, розуміння фізіологічних процесів, які відбуваються в організмі людини в нормі та при патології допоможуть не тільки своєчасно поставити діагноз, але й призначити адекватне лікування.

Нажаль , Україна на сьогоднішній день перебуває у стані війни. Тому ми ваажаємо, що в навчальному процесі більше уваги приділяти практичним навичкам, які знадобляться лікарю в екстремальних станах. Для прикладу, що важливіше для майбутнього лікаря - знання другорядних гілок лицьового нерва,чи чітке уявлення, як тимчасово зупинити кровотечу з магістральних судин з тренуванням на фантомі. Це саме стосується і клінічних кафедр. В планах практичних занять з загальної хірургії слід більше уваги приділяти наданню правильної медичної досгоспітальної допомоги: як то транспортування хворих з різними травмами, накладання елементарних пов’язок. В курсі загальної хірургії чітко вивчити студентів правила поводження з ранами, накладання первинних швів, первинну хірургічну обробку рани, визначення групи крові, переливання крові, елементарні маніпуляції, такі як ін’єкції. Тому, вважаємо, на практичних заняттях замість висвітлення теоретичних питань, слід більше уваги приділяти практичним навичкам: футлярна блокада при

відкритих переломах, транспортна імобілізація, методи тимчасової зупинки кровотечі тощо. В цьому аспекті, викладачі мають наводити клінічні приклади, які мають формувати клінічне мислення майбутнього лікаря. Зацікавити студента, надати практичному заняттю певного забарвлення для кращого засвоєння матеріалу, показати своїм прикладом . як правильно зробити маніпуляцію – ці моменти мають бути пріоритетом в щоденній праці викладача.

Програма виконання практичної частини заняття повинна включати курацію тематичного хворого; участь в інструментальних і апаратних методах обстеження (рентгенографія або ендоскопія, ультразвукове дослідження, комп'ютерна томографія та ін.), діагностично-лікувальних процедурах (перев'язки, пункції, дренування, ін'єкції, налагодження внутрішньовенної інфузійної системи та інших маніпуляцій, та ін.), а також присутність чи асистенцію під час виконання операційних втручань.

Для підготовки студентів до ОСКІ обов'язково має бути сформована база підготовчих класів з фантомами. Муляжами, де студенти зможуть відпрацьовувати всі практичні навички з максимальним наближенням до реальної здачі іспиту. Виконання кожної навички повинен контролювати викладач, корегуючи дії студента.

Особлива увага повинна приділятися хворим з будь якою травмою, госпіталізованих до хірургічного відділення, навіть якщо вони не є тематичними на дане практичне заняття.

За сучасних швидкоплинних і постійних змін в світі новітніх технологій є необхідність в постійному удосконаленні системи освіти. Основною з вимог для конкурентоспроможності освіти, поза всякими сумнівами, є і її якість, що забезпечує формування високого рівня фахової компетентності випускників.

Висновки.

Таким чином - високий рівень теоретичної та особливо практичної підготовки дозволить легко інтегруватися майбутнім фахівцям в процес

європейських освітніх та медичних стандартів та підвищить їх інтелектуальний, науково-освітній, професійно-орієнтований рівень.

Розвиток та реформування вищої медичної освіти, приведення до міжнародних стандартів навчально-методичного забезпечення навчального процесу сприятиме підвищенню якості навчання студентів та підготовці нового покоління висококваліфікованих медичних працівників.

Література

1. Terepyshchyy S. (2007) Standartyzatsiya vyshchoyi osvity v informatsiynomu suspil′stvi. Vyshcha osvita Ukrayiny, 3, 38 – 43. [in Ukrainian]

2. Martin G Tolsgaard, Kulamakan M Kulasegaram and Charlotte Ringsted. (2017) Practical trials in medical education: linking theory, practice and decision making. Medical Education, 51(1), 22-30.

3. Годлевський А.І., Саволюк С.І., Балабуєва В.В. Особливості викладання абдомінальної хірургії в умовах реформування вищої медичної освіти та побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 р.р. //Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в україні на період 2015-2025 р.р. Тези доповідей навчально-методичної конференції 25 березня 2015 року. Вінниця. - С.40-41

4.https://moz.gov.ua/article/news/nova-jakist-medosviti-jak-i-koli-studenti-skladatimut-edki

5. https://www.ifnmu.edu.ua/uk/2443-provizori-interni-ifnmu-zdayut-derzhavnu-atestatsiyu-u-formi-oski-foto

6. Ефективність об'єктивного структурованого клінічного іспиту у післядипломній підготовці лікарів-інтернів за спеціальністю «педіатрія».// Синоверська О. Б., Цимбаліста О. Л., Семкович та ін..// Sovremennaya pediatriya.2019.1(97):46-48; doi 10.15574/sp.2019.97.46